

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΕΛΛΗΝΩΝ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΩΝ

Ερμού 136, 10553 Αθήνα. Τηλ-Fax.: 2103252214, E-mail: archaeol@otenet.gr, www.sea.org.gr

Αθήνα, 9/11/2020

Ανακοίνωση των σωματείων: Ενιαίος Σύλλογος Υπαλλήλων ΥΠΠΟΑ Αττικής, Στερεάς και Νήσων · Πανελλήνια Ένωση Συντηρητών Αρχαιοτήτων · Σύλλογος Εκτάκτων Αρχαιολόγων · Σύλλογος Ελλήνων Αρχαιολόγων

Την Παρασκευή 6 Νοεμβρίου συζητήθηκαν στην ολομέλεια του Συμβουλίου της Επικρατείας οι αιτήσεις των 4 σωματείων του Υπουργείου Πολιτισμού, φορέων, επιστημόνων και κατοίκων της Θεσσαλονίκης για την ακύρωση της Υπουργικής Απόφασης ανακατασκευής του σταθμού Βενιζέλου με απόσπαση και επανατοποθέτηση των αρχαιοτήτων που αποκαλύφθηκαν σε αυτόν.

Τα σωματεία εισφέραμε επιπλέον στοιχεία για την ιδιαίτερη σημασία του αρχαιολογικού χώρου, την απώλεια της αυθεντικότητάς του σε περίπτωση τεμαχισμού του, τον διεθνή διασυρμό με τον οποίο απειλείται η χώρα σε περίπτωση απόσπασης, καθώς και Τεχνικές Εκθέσεις για την πλήρη τεχνική εφικτότητα της κατασκευής του Σταθμού Βενιζέλου με την ίδια μέθοδο κατασκευής, σύμφωνα με την οποία κατασκευάστηκαν ο Σταθμός Μετρό "Μοναστηράκι" στην Αθήνα (με τις αρχαιότητες *in situ*), η υπόγεια επέκταση του κεντρικού κτηρίου της Εθνικής Τράπεζας στην οδό Αιόλου (με τις αρχαιότητες *in situ*), μέθοδος η οποία μέχρι τώρα εφαρμοζόταν στον Σταθμό Βενιζέλου. Επιμείναμε επίσης στην άμεση παράδοση στους Θεσσαλονικείς των υπολοίπων 12 σταθμών του Μετρό, όπως ήταν το εγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα πριν από την αδικαιολόγητη ανατροπή του από την σημερινή Διοίκηση της Αττικό Μετρό.

Με την παράστασή μας και τα σχετικά έγγραφα που προσκομίσαμε αποδείξαμε πλήρως τη βασιμότητα των λόγων ακύρωσης που αναπτύξαμε στο δικόγραφό μας: α) την ανεπίστρεπτη βλάβη που θα υποστεί το μνημειακό σύνολο σε περίπτωση τεμαχισμού, κατακερματισμού και εκρίζωσής του, β) τον αποκλεισμό του από τον Κατάλογο Παγκόσμιας Κληρονομιάς της UNESCO, και επομένως το ότι η προσβαλλομένη Υπουργική Απόφαση προσφέρει την επαχθέστερη λύση για την διαχείριση του αρχαιολογικού χώρου, γ) ότι η εξέταση της μετακίνησης του αρχαιολογικού χώρου δεν νοείται, πολλώ δε μάλλον στην περίπτωση που υπάρχει δυνατότητα διατήρησής του στο περιβάλλον του, την ύπαρξη και εφικτότητα της οποίας αποδείξαμε περίτρανα.

Συγκεκριμένα προσκομίσαμε:

1. Τεύχος με ψηφίσματα, αποφάσεις επιστημονικών φορέων από την Ελλάδα και το εξωτερικό και εκκλήσεις ειδικών επιστημόνων των βυζαντινών σπουδών από την Ελλάδα και το εξωτερικό για τη διατήρηση του μνημειακού συνόλου κατά χώραν.

2. Ψήφισμα που εγκρίθηκε από την Επιτροπή Ψηφισμάτων του διεθνούς ICOMOS (ICOMOS Resolutions Comitee), και τη Διεθνή Επιστημονική Επιτροπή για τη Διαχείριση της Αρχαιολογικής Κληρονομιάς (International Committee on Archaeological Heritage Management - ICAHM) και προτείνεται στην διεθνή ολομέλεια του ICOMOS που θα πραγματοποιηθεί τον Δεκέμβριο 2020

https://www.icomos.org/images/DOCUMENTS/General_Assemblies/GA2020_Sydney/Working_documents/December_GA2020_Working_Docs/GA202012_6_DraftResolutions_EN.pdf,

(αποστέλλεται συνημμένη η μετάφραση)

3. Αρχαιολογική Έκθεση σχετικά με την ιδιαίτερη σημασία του αρχαιολογικού χώρου στον Σταθμό Βενιζέλου, συνταγμένη από τον κ. **Robert G. Ousterhout, ομότιμο καθηγητή Βυζαντινής Τέχνης και Αρχιτεκτονικής στις ΗΠΑ** (συνημμένα το πρωτότυπο, η μετάφραση και βιογραφικό του).

4. «Τεχνική Έκθεση για τη Διακινδύνευση της αυθεντικότητας και της ακεραιότητας σημαντικών αρχαιοτήτων που βρέθηκαν στον Σταθμό Βενιζέλου Μητροπολιτικού Θεσσαλονίκης», του κ. **Αλκιβιάδη Πρέπη**, τ. Καθηγητή Ιστορίας Αρχιτεκτονικής και Αποκατάστασης – Επανάχρησης Μνημείων και Ιστορικών Συνόλων στο Τμήμα Αρχιτεκτόνων Μηχανικών της Πολυτεχνικής Σχολής του Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης, **Μέλους του Διεθνούς Σώματος Εμπειρογνομόνων για τα Μνημεία της Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς της UNESCO και Εμπειρογνώμονα του Συμβουλίου της Ευρώπης** σε μελέτες τεκμηρίωσης, προστασίας, ανάδειξης και διαχείρισης μνημείων της βαλκανικής πολιτιστικής κληρονομιάς,

5. Παρουσίαση της Οριστικής Μελέτης Κατασκευής του Σταθμού Βενιζέλου με κατά χώραν διατήρηση των αρχαιοτήτων από τον ίδιο τον **μελετητή** και πρόεδρο του Ομίλου Τεχνικών Μελετών (ΟΤΜ ΑΤΕ) κ. **Παναγιώτη Βέττα** κατά την εκδήλωση του Τμήματος Πολιτικών Μηχανικών του ΑΠΘ που έλαβε χώρα την 24/02/2020 (σχέδια και απομαγνητοφώνηση).

6. Τεχνική έκθεση που αφορά στην εξέταση της επάρκειας της λύσης που έχει προταθεί από τον Ανάδοχο για την υλοποίηση του Σταθμού Βενιζέλου με κατά χώραν διατήρηση των αρχαιοτήτων, υπογεγραμμένη από τον κ. **Χρήστο Αναγνωστόπουλο, καθηγητή Γεωτεχνικής Μηχανικής στο Τμήμα Πολιτικών Μηχανικών ΑΠΘ και ειδικό σύμβουλο της Αττικό Μετρό για το έργο του Μητροπολιτικού Σιδηροδρόμου Θεσσαλονίκης έως το 2019.**

7. Τεχνική Γνωμάτευση για την Εφικτότητα της Μεθοδολογίας Κατασκευής του Σταθμού Βενιζέλου με «κατά χώραν» διατήρηση των αρχαιοτήτων κατά την Οριστική Μελέτη Επιπέδου 2 (ΟΜ2) με τίτλο «Εκσκαφή και Προσωρινή Υποσύλωση του Κεντρικού Υπογείου Τμήματος του Σταθμού» που υποβλήθηκε στην ΑΤΤΙΚΟ ΜΕΤΡΟ ΑΕ στις 22/7/2019, συνταγμένη από τον κ. **Μιχάλη Ι. Καββαδά, καθηγητή Γεωτεχνικής της Σχολής Πολιτικών Μηχανικών του ΕΜΠολυτεχνείου, και επιβλέποντα της κατασκευής του Σταθμού "Μοναστηράκι" στην Αθήνα.**

8. Τεχνική Έκθεση για την εφικτότητα της μεθόδου κατασκευής του Σταθμού Βενιζέλου με τη μέθοδο υπόγειας εκσκαφής σύμφωνα με την Μελέτη ΟΤΜ-ΑΤΕ, συνταγμένη από τον κ. **Χρήστο Σκάρλο, πολιτικό μηχανικό ΕΜΠ με πτυχίο Γ΄ τάξης στην κατηγορία 08 Στατικές Μελέτες.**

9. Τεχνική Έκθεση για την πρόοδο των έργων του Μετρό Θεσσαλονίκης με την κατασκευή του Σταθμού Βενιζέλου με τα αρχαία αμετακίνητα (2016-2019), συνταγμένη από τον κ. **Γιάννη Α. Μυλόπουλο, καθηγητή στο Τμήμα Πολιτικών Μηχανικών / Πολυτεχνική Σχολή ΑΠΘ, τ. Πρόεδρο της Αττικό Μετρό ΑΕ (3/2016 – 9/2019)**

Είναι χαρακτηριστικό ότι ούτε το ΥΠΠΟΑ ούτε η Αττικό Μετρό προσκόμισαν οποιαδήποτε Τεχνική Έκθεση ανεξάρτητου εμπειρογνώμονα που να τεκμηριώνει ότι η τεχνική λύση της ΟΤΜ ΑΤΕ για την κατασκευή του Σταθμού Βενιζέλου με την κατά χώραν διατήρηση των αρχαιοτήτων δεν είναι εφικτή. Η Αττικό Μετρό προσκόμισε την τεχνική έκθεση των μηχανικών υπαλλήλων της, δηλαδή των ίδιων που επί προηγούμενης διοίκησης είχαν εγκρίνει την Τεχνική Λύση της ΟΤΜ ΑΤΕ, που τώρα παρουσιάζουν ως "μη εφικτη" και είχαν ξεκινήσει να επιβλέπουν την εφαρμογή της από το 2018! Σημειώνουμε επίσης ότι, παρότι η κατάθεση και η έγκριση των Μελετών, σε επίπεδο Οριστικής Μελέτης 1, Οριστικής Μελέτης 2 και σε επίπεδο Μελετών Εφαρμογής, στοιχειοθετείται με έγγραφα και πληρωμές από τη Διαύγεια, και δεν αμφισβητείται πλέον ούτε από την ίδια την Αττικό Μετρό, οι εκπρόσωποι του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους

στις αγορεύσεις τους συνέχισαν να ακολουθούν την ψευδολογία περί "ανύπαρκτης μελέτης" την οποία ξεκίνησε στις τοποθετήσεις της η Υπουργός Πολιτισμού και Αθλητισμού κ. Λ. Μενδώνη.

Χαρακτηριστικό είναι επίσης ότι το ΥΠΠΟΑ δεν προσκόμισε στο Συμβούλιο της Επικρατείας, παρότι του ζητήθηκε, την Μελέτη απόσπασης των αρχαιοτήτων του σχήματος ΑΚΤΩΡ-Korres Engineering. Την προσκομίσαμε οι αιτούντες για να δείξουμε τον τεμαχισμό και τις κοπές που θα υποστεί ο ιδιαίτερης σημασίας αρχαιολογικός χώρος με την εν λόγω μελέτη. Σημειώνουμε ότι η εν λόγω μελέτη απόσπασης συζητήθηκε στο Κεντρικό Αρχαιολογικό Συμβούλιο τον περασμένο Σεπτέμβριο, αλλά δεν έχει εκδοθεί ακόμη η σχετική Απόφαση μετά τη γνωμοδότηση του ΚΑΣ. **Μας προξένησε, ως εκ τούτου, ιδιαίτερη έκπληξη το γεγονός ότι η εκπρόσωπος του ΝΣΚ τόνισε ότι οι αρχαιότητες του Σταθμού Βενιζέλου θα αποσπαστούν μαζί με τις υποκείμενες αρχαιότητές τους.** Μας προξένησε μεγάλη εντύπωση τόσο γιατί κάτι τέτοιο είναι αδύνατο να συμβεί με βάση την Μελέτη απόσπασης που κατατέθηκε και συζητήθηκε στο ΚΑΣ, αφού αυτή έχει γίνει με τον υπολογισμό συγκεκριμένου βάρους και πάχους των αρχαιοτήτων, που σε καμία περίπτωση δεν περιλαμβάνει και το πάχος των υποκείμενων ανθρωπογενών στρωμάτων! Κάτι τέτοιο δεν έχει συμβεί ποτέ ως τώρα, σε καμία εργασία απόσπασης, είναι εντελώς αντιεπιστημονικό και βέβαια δεν μπορεί να γίνει με την κατατεθειμένη μεθοδολογία της Μελέτης Απόσπασης του Σεπτεμβρίου. **Θέλουμε να ελπίζουμε ότι το ΥΠΠΟΑ δεν ετοιμάζει κάποια "απόφαση-έκπληξη" αλλιώς ας γνωρίζει ότι θα επιδιώξουμε με κάθε τρόπο την ακύρωση μιας τέτοιας παράνομης πράξης.**

Να επισημάνουμε, τέλος, ότι στους τυπικούς λόγους ακύρωσης της Υπουργικής Απόφασης, που σχετίζονται με την παρουσία και συμμετοχή των κ. Μ. Τιβέριου και Εμμ. Κορρέ κατά τη διαδικασία εξέτασης της ένστασης εξαίρεσής τους, κατά παράβαση κάθε σχετικής νόμιμης διαδικασίας, οι δικηγόροι της Αττικό Μετρό και του ΝΣΚ δεν απάντησαν επί της ουσίας. **Άλλωστε, οι ψευδείς ισχυρισμοί ότι δήθεν "απομακρύνθηκαν" τα παραπάνω μέλη από την αίθουσα κατά τη διάρκεια της συζήτησης και ψηφοφορίας επί της εξαίρεσής τους καταρρίπτονται τόσο από τα ίδια τα Πρακτικά του ΚΑΣ, όσο και από τα μέλη του ΚΑΣ, καθώς και τα μέλη των σωματείων που βρισκόμασταν έξω από την αίθουσα της πολύωρης συνεδρίασης.** Θέλουμε να ελπίζουμε ότι το ΥΠΠΟΑ και η Αττικό Μετρό δεν θα καταφύγουν σε εφευρήματα και παράνομες ενέργειες και επιφυλασσόμαστε για κάθε περίπτωση παραποίησης των Πρακτικών.

Η 6η Νοεμβρίου είναι ένας σταθμός, αλλά δεν είναι το τέρμα. Μέχρι την έκδοση της απόφασης της Ολομέλειας του ΣτΕ, συνεχίζουμε δυναμικά τον αγώνα για τη διάσωση του αρχαιολογικού χώρου, έχοντας στο πλευρό μας όσους στηρίζουν τον αγώνα αυτόν, τους κατοίκους της Θεσσαλονίκης και τους Έλληνες πολίτες που αντιδρούν σε αυτήν την αρνητική προοπτική, τη διεθνή επιστημονική κοινότητα, επιφανείς επιστήμονες των βυζαντινών σπουδών από όλο τον κόσμο και τους διεθνείς οργανισμούς προστασίας των μνημείων που απευθύνουν εκκλήσεις και επιστολές για τη διάσωση του αρχαιολογικού χώρου.

Οι εργαζόμενοι και εργαζόμενες στον Πολιτισμό θα συνεχίσουμε μέχρι τέλους τον αγώνα για τη διάσωση του ιστορικού βυζαντινού σταυροδρομίου και των παρακείμενων αρχαιοτήτων!